

Opieka nad osobami chorymi na nowotwór w Wielkiej Brytanii

Poniższe informacje dotyczą opieki nad osobami chorymi na nowotwór oraz brytyjskiego systemu opieki zdrowotnej, a także miejsc, w których można uzyskać pomoc i wsparcie.

Czasami może być trudno ocenić, czego można oczekiwać od systemu opieki zdrowotnej w Wielkiej Brytanii. Na tej stronie wyjaśniamy, jakie prawa mają osoby chore i jak mogą uzyskać dostęp do opieki zdrowotnej w przypadku nowotworu lub innych schorzeń.

Odpowiedzi na wszelkie pytania dotyczące przedstawionych tutaj informacji można uzyskać od lekarza lub pielęgniarki w szpitalu, w którym odbywa się leczenie.

Można także zadzwonić do organizacji Macmillan Cancer Support pod numer telefonu **0808 808 00 00**, 7 dni w tygodniu w godzinach od 8.00 do 20.00. Dysponujemy pomocą tłumaczy, więc można z nami porozmawiać w swoim własnym języku. Po połączeniu się z naszą linią należy powiedzieć po angielsku, w jakim języku chce się kontynuować rozmowę.

Więcej informacji w innych językach znajduje się na stronie macmillan.org.uk/translations.

Niniejsza broszura zawiera informacje na następujące tematy:

- Brytyjski system opieki zdrowotnej
- Pacjenci posługujący się innym językiem
- Opieka nad osobami chorymi na nowotwór w Wielkiej Brytanii
- Prawa pacjentów NHS w Wielkiej Brytanii
- Jak pomóc osobom zajmującym się pacjentem zrozumieć jego kulturę i pochodzenie?
- Czy mogę wybrać miejsce, w którym będzie prowadzone leczenie choroby nowotworowej?
- Czy mogę wybrać rodzaj leczenia choroby nowotworowej?
- Czy mogę uzyskać drugą opinię?
- Czy mogę wnieść skargę na uzyskaną opiekę zdrowotną?
- Jak organizacja Macmillan może pomóc
- Więcej informacji w języku polskim
- Źródła i podziękowania

Strona 1 z 24 Broszura Macmillan z 2023 r.: Opieka nad osobami chorymi na nowotwór w Wielkiej Brytanii:

Do użytku wewnętrznego przez Macmillan

Brytyjski system opieki zdrowotnej

Opieka zdrowotna w Wielkiej Brytanii jest świadczona głównie przez NHS (National Health Service). NHS obejmuje:

lekarzy pierwszego kontaktu i opiekę zdrowotną świadczoną lokalnie.

Lekarz pierwszego kontaktu (GP, General Practitioner) jest lekarzem, który leczy ogólne schorzenia. Lekarz pierwszego kontaktu zazwyczaj pracuje w lokalnym ośrodku. Takie ośrodki mogą mieć różne nazwy w języku angielskim. Mogą nazywać się GP practice, GP surgery lub medical centre. Ośrodek zdrowia jest często pierwszym i głównym punktem kontaktowym w zakresie opieki zdrowotnej. Ściśle współpracuje z innymi lokalnymi pracownikami opieki zdrowotnej, na przykład pielęgniarkami rejonowymi i zespołami opieki paliatywnej.

Lekarz pierwszego kontaktu i inni lokalni pracownicy opieki zdrowotnej zajmują się leczeniem wielu problemów zdrowotnych i zarządzaniem nimi. Jeżeli pacjent potrzebuje bardziej specjalistycznego leczenia, dbają, aby mu je zapewnić. Taką procedurę nazywamy wystawieniem skierowania.

Opieka w pilnych i nagłych przypadkach

Tego rodzaju opieka obejmuje:

- pomoc w nagłych przypadkach zagrażających życiu po dokonaniu wezwania pod numerem 999;
- opiekę na oddziale ratunkowym (A&E) lub w innych ośrodkach świadczących opiekę zdrowotną w razie nagłego zachorowania, takich jak placówki dyżurne lub placówki zajmujące się drobnymi urazami;
- porady dotyczące nagłych problemów zdrowotnych po dokonaniu wezwania pod numerem 111 (w Anglii, Szkocji lub Walii).

Opieka specjalistyczna

W przypadku niektórych schorzeń pacjenci mogą potrzebować wizyty u lekarza posiadającego specjalistyczne wykształcenie. Leczenie specjalistyczne może obejmować pobyt w szpitalu. Taką opiekę nazywa się opieką szpitalną. Jeżeli leczenie specjalistyczne odbywa się w poradni lub w domu, mówimy o opiece ambulatoryjnej.

Farmaceuci

Farmaceuci wydają leki i udzielają porad w zakresie ich przyjmowania. Mogą również udzielać niektórych porad medycznych.

Opieka stomatologiczna

Stomatolodzy pomagają dbać o zęby, dziąsła i inne części jamy ustnej.

Opieka optometryczna

Optometryści przeprowadzają badanie wzroku. Przepisują oraz dobierają okulary i soczewki kontaktowe. Oferują leczenie i porady w zakresie niektórych problemów ze zdrowiem oczu, takich jak infekcje oczu.

Część opieki zdrowotnej w Wielkiej Brytanii jest dostępna prywatnie. Prywatna opieka zdrowotna jest świadczona przez niezależne firmy oddzielnie od NHS. Za prywatną opiekę zdrowotną można płacić samodzielnie lub za pośrednictwem ubezpieczenia zdrowotnego.

Usługi opieki zdrowotnej w Wielkiej Brytanii różnią się w zależności od miejsca zamieszkania. To może być dezorientujące. Może być trudno ustalić, jakie usługi są dostępne w miejscu zamieszkania pacjenta i jaki zakres opieki powinien otrzymać.

W razie pytań dotyczących opieki lub usług w miejscu zamieszkania należy zwrócić się o wyjaśnienie do lekarza pierwszego kontaktu lub innego pracownika opieki zdrowotnej. Zespół opieki zdrowotnej tworzą lekarze, pielęgniarki i inni specjaliści w zakresie opieki zdrowotnej. Te osoby zajmują się leczeniem pacjentów. Ich rola polega na pomocy w zapewnieniu opieki i wsparcia, których potrzebują pacjenci.

Czy opieka zdrowotna w ramach NHS jest bezpłatna?

Niektóre usługi NHS są zawsze bezpłatne dla każdego: Nigdy nie pobiera się opłat za:

- pomoc w nagłych przypadkach zagrażających życiu po dokonaniu wezwania pod numerem 999;
- porady dotyczące nagłych problemów zdrowotnych po dokonaniu wezwania pod numerem 111 (w Anglii, Szkocji lub Walii);
- opiekę na oddziale ratunkowym (A&E) lub w innych ośrodkach świadczących opiekę zdrowotną w razie nagłego zachorowania, takich jak placówki dyżurne lub placówki zajmujące się drobnymi urazami;
- badania w kierunku niektórych zakażeń i chorób przenoszonych drogą płciową oraz ich leczenie;
- usługi dotyczące antykoncepcji;
- leczenie schorzeń będących wynikiem tortur, okaleczenia żeńskich narządów płciowych lub przemocy domowej albo seksualnej;
- recepty (w przypadku mieszkańców Szkocji).

Większość innych usług NHS jest bezpłatna dla osób mieszkających na stałe w Wielkiej Brytanii i posiadających przewidziane prawem pozwolenie na pobyt. Takie osoby nazywa się zwykłymi rezydentami. Opieka zdrowotna w ramach NHS jest również bezpłatna dla uchodźców lub osób ubiegających się o azyl w Wielkiej Brytanii.

Niektóre usługi NHS są płatne. Dotyczy to opieki stomatologicznej i optometrycznej. W Anglii recepty mogą być odpłatne w niektórych sytuacjach. Jeżeli pacjent nie może za nie zapłacić, może uzyskać pomoc na pokrycie kosztów opieki zdrowotnej.

Za jakie usługi w ramach NHS muszę zapłacić?

Większość osób musi płacić za opiekę stomatologiczną i optometryczną. W Anglii recepty mogą być odpłatne w niektórych sytuacjach. Jeżeli pacjent nie może za nie zapłacić, może uzyskać pomoc na pokrycie kosztów opieki zdrowotnej.

Koszty opieki zdrowotnej dla osób odwiedzających Wielką Brytanię

Osoby, które nie mieszkają na stałe w Wielkiej Brytanii lub odwiedzają nasz kraj, mogą być obciążone kosztami opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NHS w Wielkiej Brytanii.

Bezpłatna opieka zdrowotna w ramach NHS w zakresie przysługującym zwykłym rezydentom jest przyznawana:

- uchodźcom, osobom ubiegającym się o azyl lub ofiarom współczesnego niewolnictwa lub handlu ludźmi;
- osobom, które uiściły dopłatę imigracyjną z tytułu opieki zdrowotnej.

Inni odwiedzający mogą zostać obciążeni kosztami opieki zdrowotnej w ramach NHS, z wyjątkiem nagłych przypadków.

Więcej informacji na temat opieki zdrowotnej dla uchodźców i osób ubiegających się o azyl można znaleźć w naszej broszurze „Opieka zdrowotna dla uchodźców i osób ubiegających się o azyl” na stronie internetowej [macmillan.org.uk/translations](https://www.macmillan.org.uk/translations)

W jaki sposób uzyskać poradę lekarza pierwszego kontaktu?

Aby uzyskać poradę lekarza pierwszego kontaktu, należy zarejestrować się w placówce pierwszego kontaktu. Pacjent wybiera placówkę pierwszego kontaktu i kontaktuje się z nią w celu dokonania rejestracji.

Dokonanie rejestracji w placówce pierwszego kontaktu jest bardzo ważne. To podstawowy punkt kontaktowy pacjenta, jeżeli chodzi o usługi opieki zdrowotnej. Placówka wie, jakie usługi są dostępne i jak funkcjonuje opieka zdrowotna w danej okolicy. Jeżeli pacjent musi wykonać badania lub potrzebuje specjalistycznych usług, placówka zajmuje się umówieniem tych wizyt.

Pacjenci posługujący się innym językiem

NHS powinien zapewniać:

- **zawodowego tłumacza ustnego języka wybranego przez pacjenta** – Tłumacze usni tłumaczą wszystko, co lekarz powie pacjentowi, i wszystko, co pacjent powie lekarzowi. Jeżeli pacjent chce, aby towarzyszył mu tłumacz, powinien zgłosić to jak najszybciej w placówce pierwszego kontaktu lub szpitalu. NHS powinien zawsze korzystać z usług zawodowych tłumaczy w miejsce członków rodziny lub znajomych. Rodzina może skupić się na udzielaniu pacjentowi wsparcia w procesie podejmowania decyzji. Takie rozwiązanie to również mniejsze ryzyko przeinaczenia ważnych informacji.
- **Tłumaczenie informacji dotyczących stanu zdrowia** – Zespół opieki zdrowotnej przekazuje pacjentowi informacje na temat stanu jego zdrowia i świadczonych usług opieki zdrowotnej na piśmie, w języku i formie, które są dla niego zrozumiałe.

Te usługi są nieodpłatne w NHS.

Strona 4 z 24 Broszura Macmillan z 2023 r.: Opieka nad osobami chorymi na nowotwór w Wielkiej Brytanii:

Do użytku wewnętrznego przez Macmillan

Opieka nad osobami chorymi na nowotwór w Wielkiej Brytanii

W Wielkiej Brytanii opiekę nad osobami chorymi na nowotwór sprawują specjalistyczne zespoły, w których skład wchodzi wyspecjalizowani pracownicy opieki zdrowotnej. Osoby chore na nowotwór prawdopodobnie nie spotkają wszystkich pracowników należących do takich zespołów. Jednak różni specjaliści opieki zdrowotnej pomagają w zaplanowaniu opieki, której chorzy potrzebują.

Pacjent powinien mieć główną osobę do kontaktów w swoim zespole opieki zdrowotnej. Taka osoba może być określona jako kluczowy pracownik. Zazwyczaj jest to pielęgniarka specjalista. Pacjent otrzyma imię i nazwisko tej osoby oraz jej dane kontaktowe. Może ona pomóc, gdy pacjent ma pytania lub potrzebuje porady.

Zespół pracuje w szpitalu. Zapewnia opiekę nad osobami przebywającymi w szpitalu oraz w poradniach ambulatoryjnych.

Pacjent zazwyczaj odbywa regularne wizyty u jednej lub dwóch osób z zespołu, które są odpowiedzialne za opiekę nad nim. Dobór osób, z którymi pacjent się spotyka, zależy od rodzaju potrzebnego mu leczenia.

Osoby, z którymi pacjent może się spotykać, to:

- **chirurg** – lekarz, który przeprowadza operacje (chirurgiczne);
- **onkolog** – lekarz zajmujący się leczeniem pacjentów z nowotworami;
- **hematolog** – lekarz, który zajmuje się diagnozowaniem i leczeniem chorób i nowotworów krwi;
- **elektroradiolog** – osoba, która planuje i przeprowadza radioterapię oraz udziela wsparcia osobom w czasie radioterapii;
- **Wyspecjalizowana pielęgniarka kliniczna (CNS)** – pielęgniarka, która udziela informacji i wsparcia podczas leczenia.

Często pacjent korzysta z pomocy innych służb. Zależy to od wsparcia, którego potrzebuje na różnych etapach. Na przykład jeżeli nowotwór powoduje problemy z chodzeniem (mobilnością), lekarz pierwszego kontaktu, onkolog lub wyspecjalizowana pielęgniarka mogą skierować pacjenta do fizjoterapeuty. To osoba, która udziela porad w zakresie ćwiczeń i mobilności. Jeżeli pacjent choruje na nowotwór, który można leczyć, lecz nie można go wyleczyć, może zostać skierowany do zespołu opieki paliatywnej w celu uzyskania dodatkowego wsparcia. Zespoły opieki paliatywnej pomagają łagodzić objawy choroby i oferują opiekę u schyłku życia.

Oferujemy więcej informacji na temat opieki nad osobami chorymi na nowotwory w języku polskim. Są one dostępne w broszurze „Jeśli zdiagnozowano raka”. Prosimy wejść na stronę: macmillan.org.uk/translations.

Prawa pacjentów NHS w Wielkiej Brytanii

Osoby leczone onkologicznie mogą czuć się przytłoczone i zdezorientowane. Poniższe informacje pomogą im zrozumieć, czego mogą oczekiwać od opieki onkologicznej i personelu NHS.

Opieka NHS powinna być dostępna dla każdego w sposób sprawiedliwy i równy. Jeżeli leczenie, którego pacjent potrzebuje, nie jest dostępne w jego okolicy, NHS może zapewnić mu je w innym miejscu. Pacjenci nie powinni być traktowani w sposób niesprawiedliwy lub gorszy ze względu na:

- wiek,
- niepełnosprawność,
- płeć,
- orientację seksualną,
- tranżycję płciową,
- małżeństwo lub związek partnerski,
- ciążę,
- rasę,
- religię lub wyznanie.

Opieka NHS powinna być odpowiednia dla wszystkich.

Zespół opieki zdrowotnej NHS powinien jednak zaoferować każdej osobie poziom opieki i wsparcia oraz informacje, które zaspokajają jej potrzeby. Zespół powinien uwzględnić, co jest ważne dla pacjenta, na przykład jego:

- osobiste preferencje,
- kulturę,
- wyznanie,
- wartości.

Pracownicy opieki zdrowotnej powinni traktować pacjenta po ludzku oraz szanować jego prywatność i godność. Może to objawiać się w prostych gestach, takich jak zapytanie, jak pacjent chce być nazywany. Oznacza to również zapewnienie mu prywatności podczas badań fizykalnych. Jeżeli pacjent znajdzie się w sytuacji krępującej lub przykrej, powinien o tym powiedzieć lekarzowi lub pielęgniarce, aby mogli pomóc mu poczuć się bardziej komfortowo.

Zespół zajmujący się pacjentem powinien angażować go w planowanie opieki zdrowotnej i podejmowanie decyzji na jej temat. Powinien przekazywać pacjentowi informacje i wspierać go w jego potrzebach. Pacjent ma prawo do wyrażenia lub niewyrażenia zgody na podjęcie leczenia, które zostanie mu zaoferowane.

Zespół powinien komunikować się z pacjentem w sposób, który jest dla niego odpowiedni. Pacjent powinien otrzymać informacje, których potrzebuje, w sposób dla niego przystępny i zrozumiały. Mogą to być na przykład:

- **informacje w języku, który rozumie;**
- **informacje w formie, której potrzebuje** – może to oznaczać formę dźwiękową, tekst w braille'u, formę łatwą do przeczytania i zrozumienia, dużą czcionkę, e-mail lub tekst;
- **wsparcie w komunikacji między pacjentem a zespołem** – może to być tłumacz brytyjskiego języka migowego (BSL) lub innego języka albo inny rodzaj ułatwienia, jeżeli pacjent ma dodatkowe potrzeby. Działania te mogą obejmować czytanie z ust, używanie aparatu słuchowego lub otoczenie generujące niski poziom stymulacji.

Strona 6 z 24 Broszura Macmillan z 2023 r.: Opieka nad osobami chorymi na nowotwór w Wielkiej Brytanii:

Do użytku wewnętrznego przez Macmillan

Opieka NHS powinna być możliwie jak najbezpieczniejsza i najskuteczniejsza
Zespół opieki zdrowotnej zajmujący się pacjentem planuje opiekę nad nim z uwagą. Osoby prowadzące leczenie powinny mieć odpowiednie umiejętności i przeszkolenie. Miejsce udzielania opieki powinno być bezpieczne i odpowiednio dostosowane.

Opieka NHS powinna być udzielona w odpowiednim czasie
NHS dąży do przeprowadzenia leczenia w określonych ramach czasowych. W przypadku osób z nowotworem lub podejrzeniem nowotworu należy przeprowadzić wywiad, postawić diagnozę i rozpocząć leczenie najszybciej jak to możliwe.

NHS powinien przechowywać informacje dotyczące pacjentów w sposób bezpieczny.

NHS gromadzi i przechowuje informacje dotyczące pacjenta w dokumentacji medycznej lub zdrowotnej. Wykorzystuje te informacje, aby zapewnić pacjentowi bezpieczną i skuteczną opiekę.

NHS stosuje ściśle zasady gwarantujące bezpieczeństwo i poufność informacji przekazanych przez pacjenta. Pacjent może zwrócić się do NHS o wszelkie informacje posiadane na jego temat.

Jak pomóc osobom zajmującym się pacjentem zrozumieć jego kulturę i pochodzenie?

Aby zapewnić pacjentowi najlepsze leczenie i opiekę, zespół opieki zdrowotnej powinien:

- starać się zrozumieć wszystko, co może mieć wpływ na decyzje pacjenta dotyczące leczenia i opieki;
- upewnić się, że pacjent nie jest defaworyzowany bez względu na jego pochodzenie etniczne lub kulturę;
- upewnić się, że kultura lub język pacjenta nie utrudniają dobrej komunikacji i zrozumienia między pacjentem a zespołem onkologicznym.

Mogą istnieć kwestie związane z kulturą lub pochodzeniem pacjenta wpływające na to, jak postrzega swoje leczenie lub zapewnianą mu opiekę.

Czasami przyjmujemy założenia na temat innych osób na podstawie tego, co według naszego przekonania wiemy na ich temat. Tego rodzaju przekonania lub uprzedzenia mogą powstrzymywać nas od wsłuchiwania się w to, co druga osoba naprawdę myśli lub czego chce. Na przykład pracownik opieki zdrowotnej może założyć, że pacjent chce być leczony w dany sposób na podstawie tego, jakiej jego zdaniem jest religii.

Tego rodzaju przekonania lub uprzedzenia mogą powstrzymywać go od zrozumienia, co pacjent naprawdę myśli albo czego naprawdę chce.

Jeżeli zespół opieki zdrowotnej zajmujący się pacjentem nie uwzględnia jego potrzeb, pacjent może:

- Porozmawiać z kimś z zespołu, jeżeli czuje się z tym komfortowo i bezpiecznie. Czasami pracownik opieki zdrowotnej może nie zdawać sobie sprawy z problemu. Przekazanie informacji zwrotnej może pomóc zespołowi naprawić sytuację.
- Wyjaśnić, co się dzieje, komuś zaufanemu. Wsparcia można szukać u bliskiej pacjentowi osoby lub dobrze znanego pacjentowi pracownika opieki zdrowotnej. Pacjent może chcieć porozmawiać z osobami z grupy wsparcia dla chorych na nowotwory lub z naszej społeczności online. Czasami pomocna może okazać się rozmowa z osobami, które rozumieją położenie pacjenta lub znajdują się w podobnej sytuacji.
- Przekazać informacje zwrotne lub złożyć skargę. Jeżeli pacjent nie chce być zidentyfikowany, może zrobić to bez podawania nazwiska.

Pytania dotyczące leczenia nowotworów

Czy mogę wybrać miejsce, w którym będzie prowadzone leczenie choroby nowotworowej?

Pacjent może wybrać, czy leczy się w ramach NHS czy korzysta z prywatnej opieki zdrowotnej, oraz do których placówek się zwrócić lub zostać skierowanym. Jednak leczenie chorób nowotworowych jest dostępne tylko w niektórych szpitalach.

Opcje do wyboru mogą różnić się w zależności od obszaru Wielkiej Brytanii. Mogą również zależeć od tego, w jaki sposób NHS finansuje usługi na tym obszarze. Lekarz pierwszego kontaktu, lekarz onkolog lub pielęgniarka mogą udzielić więcej informacji na ten temat.

Jeżeli pacjent poprosi o skierowanie do konkretnego szpitala lub specjalisty onkologa, może to mieć wpływ na czas oczekiwania na wizytę. Może w związku z tym czekać dłużej na wizytę u specjalisty lub rozpoczęcie leczenia choroby nowotworowej.

Czy mogę wybrać rodzaj leczenia choroby nowotworowej?

Decyzje dotyczące leczenia nowotworu podejmują wspólnie pacjent i zajmujący się nim zespół opieki zdrowotnej. Zespół nie zastosuje żadnego leczenia, o ile pacjent nie wyrazi na nie zgody. Jest to nazywane wyrażeniem zgody.

Zespół zaoferuje pacjentowi takie rodzaje leczenia, które uzna za najlepsze w jego sytuacji. Oznacza to najskuteczniejsze i najmniej szkodliwe dostępne metody leczenia.

Jeżeli pacjent nie wyrazi zgody na zaoferowany plan leczenia, powinien powiedzieć zespołowi opieki zdrowotnej, jaka jest tego przyczyna. Warto poprosić osoby z zespołu o ponowne wyjaśnienie, dlaczego zaoferowały pacjentowi takie metody leczenia.

Decyzje o leczeniu są często złożone i opierają się na wielu czynnikach, w tym na innych schorzeniach pacjenta. Ważne jest, aby pacjent i zajmujący się nim zespół mieli wiedzę o wszystkich tych czynnikach. Dokładne i jasne omówienie tych aspektów może pomóc pacjentowi i opiekującym się nim osobom opracować plan leczenia, który będzie dla niego odpowiedni.

Jeżeli pacjent nie będzie w stanie podjąć decyzji dotyczących jego leczenia lub nie będzie chciał podjąć takiej decyzji, zespół opiekujący się pacjentem powinien zwrócić się do bliskiej mu osoby. Może to być członek rodziny lub znajomy.

Czy mogę uzyskać drugą opinię?

Druga opinia oznacza zapytanie innego lekarza pierwszego kontaktu lub onkologa, czy zgadzają się z diagnozą lub leczeniem pacjenta. Diagnoza to ustalenie, czy osoba jest chora czy nie. Druga opinia zazwyczaj oznacza udanie się do innego szpitala lub innego gabinetu lekarza pierwszego kontaktu. Ważne jest, aby uwzględnić ewentualne korzyści i wady uzyskania drugiej opinii. Pacjent powinien porozmawiać z opiekującym się nim zespołem, jaki to może mieć wpływ na jego samopoczucie.

Można poprosić onkologa o skierowanie w celu uzyskania drugiej opinii. NHS nie musi przedstawiać drugiej opinii. Jednak pacjent ma prawo o nią poprosić, a większość lekarzy bez problemu wystawi odpowiednie skierowanie.

Czy mogę wnieść skargę na uzyskaną opiekę zdrowotną?

Większość osób jest zadowolonych z leczenia i opieki, które zapewniają pracownicy opieki zdrowotnej. Ale czasami zdarzają się błędy lub sprawy przybierają zły obrót. Pacjent, który jest niezadowolony z przeprowadzonego leczenia, ma prawo złożyć skargę.

Zazwyczaj najlepiej porozmawiać z pracownikiem opieki zdrowotnej zaangażowanym w proces leczenia. Można też porozmawiać z inną osobą z zespołu świadczącego opiekę zdrowotną.

Jeżeli pacjent postanowi złożyć formalną skargę, powinien sprawdzić mającą zastosowanie procedurę. Może ona różnić się na różnych obszarach Wielkiej Brytanii. Warto poprosić podmiot świadczący opiekę zdrowotną o kopię procedury. Zazwyczaj odpowiednie informacje są też dostępne online.

Właściwa opieka i wsparcie dla pacjentów

Jeśli ktoś ma nowotwór i nie mówi po angielsku, może się obawiać, że to wpłynie na jego leczenie i opiekę. Zespół opieki zdrowotnej powinien jednak zaoferować każdej osobie poziom opieki i wsparcia oraz informacje, które spełniają jej potrzeby.

Wiemy, że czasami ludzie mogą doświadczać dodatkowych trudności, próbując uzyskać właściwe wsparcie. Na przykład jeśli ktoś pracuje zawodowo lub ma rodzinę, może być mu trudno znaleźć czas, aby zgłaszać się na wizyty w szpitalu. Może także martwić się o pieniądze i koszty dojazdu. Wszystko to może wywoływać stres i można nie wiedzieć, jak sobie z tym poradzić.

Strona 9 z 24 Broszura Macmillan z 2023 r.: Opieka nad osobami chorymi na nowotwór w Wielkiej Brytanii:

Do użytku wewnętrznego przez Macmillan

Osobom z nowotworami oferujemy także dotacje od fundacji Macmillan. Są to jednorazowe kwoty pieniędzy, które można przeznaczyć na takie wydatki, jak parking szpitalny, przejazdy, opiekę nad dziećmi czy rachunki za ogrzewanie.

Nasza bezpłatna linia wsparcia **0808 808 00 00** może zaoferować w języku pacjenta poradę dotyczącą jego sytuacji. Można porozmawiać z pielęgniarkami, doradcami finansowymi, doradcami zajmującymi się świadczeniami społecznymi czy pracą zawodową.

Jak organizacja Macmillan może pomóc

W Macmillan wiemy, jak diagnoza nowotworu może wpłynąć na całe życie pacjenta i dlatego jesteśmy tu, aby wspierać chorych.

Linia wsparcia Macmillan

Dysponujemy pomocą tłumaczy, więc można z nami porozmawiać w swoim własnym języku. Wystarczy powiedzieć po angielsku, w jakim języku chce się rozmawiać. Możemy odpowiedzieć na pytania natury medycznej, przekazać informacje na temat wsparcia finansowego lub po prostu wysłuchać pacjenta, jeśli chce z kimś porozmawiać. Nasza bezpłatna, poufna linia telefoniczna jest czynna 7 dni w tygodniu w godzinach od 08:00 do 20:00. Jej numer to **0808 808 00 00**.

Witryna internetowa Macmillan

W naszej witrynie można znaleźć mnóstwo informacji w języku angielskim na temat nowotworów. Mamy również więcej informacji w innych językach na stronie macmillan.org.uk/translations.

Możemy również przetłumaczyć informacje na życzenie pacjenta. Wystarczy napisać do nas wiadomość e-mail na adres cancerinformationteam@macmillan.org.uk o tym, co jest potrzebne.

Centra informacji

Nasze centra informacji i wsparcia są zlokalizowane w szpitalach, bibliotekach i centrach mobilnych. Zachęcamy do wizyty w takim centrum, gdzie można zasięgnąć informacji i porozmawiać z kimś w cztery oczy. Najbliższe centra można znaleźć, wchodząc na stronę macmillan.org.uk/informationcentres lub dzwoniąc pod nasz numer **0808 808 00 00**.

Lokalne grupy wsparcia

W grupie wsparcia można porozmawiać z innymi osobami zmagającymi się z chorobą nowotworową. Informacje na temat swoich lokalnych grup wsparcia można znaleźć, wchodząc na stronę macmillan.org.uk/supportgroups lub dzwoniąc pod numer **0808 808 00 00**.

Spółeczność internetowa Macmillan

Można także porozmawiać z innymi osobami chorującymi na nowotwór przez Internet na stronie macmillan.org.uk/community, która dostępna jest przez całą dobę. Można podzielić się swoim doświadczeniem, zadać pytania lub poczytać wpisy innych osób.

Więcej informacji w języku polskim

Dysponujemy informacjami w języku polskim na następujące tematy:

Sposoby radzenia sobie z nowotworem

- Nowotwór a koronawirus
- Opieka nad osobami chorymi na nowotwór w Wielkiej Brytanii
- Świadczenia dla osób cierpiących na nowotwór
- Problemy żywieniowe a nowotwory
- U schyłku życia
- Opieka zdrowotna dla uchodźców i osób ubiegających się o azyl
- Zdrowe żywienie
- Pomoc finansowa dla osób cierpiących na nowotwór
- Jeśli zdiagnozowano nowotwór
- Osoby LGBTQ+ i nowotwory
- Sepsa (posocznica) a nowotwory

- Skutki uboczne leczenia nowotworu
- Zmęczenie (uczucie wyczerpania) a nowotwór

Rodzaje nowotworów

- Nowotwór piersi
- Rak szyjki macicy
- Nowotwór jelita grubego
- Nowotwór płuc
- Nowotwór prostaty (gruczołu krokowego, stercza)

Metody leczenia

- Chemioterapia
- Radioterapia
- Leczenie chirurgiczne

Aby przejrzeć te informacje, należy wejść na stronę:

macmillan.org.uk/translations.

Źródła i podziękowania

Niniejsza broszura informacyjna została napisana oraz zredagowana przez zespół Cancer Information Development organizacji Macmillan Cancer Support. Została ona przetłumaczona na język polski przez profesjonalne biuro tłumaczeń.

Informacje w niej zawarte opierają się na naszych materiałach na temat decyzji dotyczących leczenia dostępnych w języku angielskim w naszej witrynie internetowej.

Zostały one przejrzane przez odpowiednich specjalistów i zatwierdzone przez członków Centrum Wiedzy Specjalistycznej Macmillan.

Dziękujemy także osobom dotkniętym chorobą nowotworową, które pomogły w redagowaniu tych informacji.

Nasze informacje są przygotowywane na podstawie najnowszych dowodów naukowych. Aby uzyskać więcej informacji na temat źródeł, z których korzystamy, prosimy skontaktować się z nami, pisząc na adres:

cancerinformationteam@macmillan.org.uk.

Ostatnia edycja tekstu: 2023 r. Następną zaplanowana edycja tekstu: 2026 r.

MAC19722_Polish

Strona 11 z 24 Broszura Macmillan z 2023 r.: Opieka nad osobami chorymi na nowotwór w Wielkiej Brytanii:

Do użytku wewnętrznego przez Macmillan

Dokładamy wszelkich starań, aby przekazywane przez nas informacje były dokładne i aktualne, jednak nie mogą one zastąpić specjalistycznej porady lekarskiej udzielonej konkretnemu pacjentowi. W zakresie dopuszczonym przez prawo organizacja Macmillan nie ponosi odpowiedzialności w związku z wykorzystaniem którejkolwiek z informacji zawartych w niniejszej publikacji, informacji od osób trzecich ani informacji zawartych na podanych stronach internetowych lub do których przedstawiono odnośniki.

Mamy nadzieję, że przedstawione tutaj informacje okażą się pomocne. Możemy odpowiedzieć na wszelkie pytania oraz udzielić informacji i wsparcia przez telefon w języku polskim. Nasze usługi są bezpłatne. Wystarczy zadzwonić do nas pod numer **0808 808 00 00** (od poniedziałku do piątku w godz. 9:00–20:00) i poprosić po angielsku o możliwość rozmowy w języku polskim.

© Macmillan Cancer Support 2023. Organizacja charytatywna zarejestrowana w Anglii i Walii (261017), Szkocji (SC039907) oraz na Wyspie Man (604), działająca także w Irlandii Północnej. Adres siedziby: 89 Albert Embankment, London, SE1 7UQ.

Cancer care in the UK

This information is about cancer care and the UK healthcare system, and where to get help and support.

It can be difficult to know what to expect from the healthcare system in the UK. This page explains your rights and how to access healthcare for cancer and other conditions.

If you have any questions about this information, ask your doctor or nurse at the hospital where you are having treatment.

You can also call Macmillan Cancer Support on **0808 808 00 00**, 7 days a week, 8am to 8pm. We have interpreters, so you can speak to us in your own language. When you call us, please tell us in English which language you need.

There is more cancer information in other languages at [macmillan.org.uk/translations](https://www.macmillan.org.uk/translations)

This information is about:

- The UK healthcare system
- If you use another language
- Cancer care in the UK
- Your rights as an NHS patient in the UK
- Helping your team understand your culture or background
- Can I choose where I have cancer treatment?
- Can I choose what cancer treatment I have?
- Can I get a second opinion?
- Can I complain about my healthcare?
- How Macmillan can help you
- More information in your language
- References and thanks

The UK healthcare system

Most healthcare in the UK is provided by the National Health Service (NHS). The NHS includes:

GP and community-based care

A GP (General Practitioner) is a doctor who treats general health conditions. GPs usually work in a local centre. In English, this type of centre can have different names. It may be called a [GP practice], [GP surgery] or [medical centre]. This centre is often your first and main point of contact for healthcare. They work closely with other community-based services such as district nurses and palliative care teams.

Your GP and other community-based services treat and manage many health problems. If you need more specialised treatment, they can arrange this for you. This is called making a referral.

Urgent and emergency care

This includes:

- emergency help for life-threatening conditions if you phone 999
- care at an accident and emergency (A&E) department, or other urgent care centre such as a walk-in centre or minor injuries unit
- advice about urgent health problems if you call 111 (in England, Scotland or Wales).

Specialist care

For some health conditions, you may need advice or treatment from a healthcare professional with specialist training. When you stay in hospital for specialist treatment, this is called inpatient care. When you have specialist treatment at a clinic, or at home, this is called outpatient care.

Pharmacists

Pharmacists give out medicines and give advice about taking medicines. They may also give some medical advice.

Dental care

Dentists help look after your teeth, gums and other parts of the mouth.

Eye care

Optometrists help test eyesight. They prescribe and fit glasses and contact lenses. They give treatment and advice for some eye health problems, such as eye infections.

Some healthcare in the UK is available privately. Private healthcare is provided by independent companies and is separate to the NHS. You may pay for it yourself, or using medical insurance.

Healthcare services in the UK can vary depending on where you live. This can be confusing. It can be difficult to know what is available in your area and what you should be offered.

If you have questions about your care or the services in your area, ask your GP, or someone else in your healthcare team to explain. Your healthcare team includes any doctors, nurses or other healthcare professionals that look after you. They are there to help you find the care and support you need.

Is NHS healthcare free?

Some NHS services are always free to everyone. You never pay for:

- Emergency help for life-threatening conditions if you phone 999.
- Advice about urgent health problems if you phone 111 (in England, Scotland or Wales).
- Care at an accident and emergency (A&E) department, walk-in centre, minor injuries unit or urgent care centre.
- Testing and treatment for some types of infections and sexually transmitted diseases.
- Contraception services.
- Treatment for conditions caused by torture, female genital mutilation, and domestic or sexual violence.
- Prescriptions, if you live in Scotland.

Most other NHS services are free of charge if you usually live in the UK and are legally allowed to live here. This is called being an ordinary resident. NHS healthcare is also free if you are a refugee or applying for asylum in the UK.

You may still pay for some NHS services, such as dental care and eye care. And in England, you may have to pay for prescriptions in some situations. If you cannot pay for these, you may be able to get help with healthcare costs.

What NHS services do I need to pay for?

Most people have to pay for dental care and eye care. And in England, you may have to pay for prescriptions in some situations. If you cannot pay for these, you may be able to get help with healthcare costs.

Healthcare costs for visitors to the UK

If you do not usually live in the UK or you are visiting from overseas, you may have to pay for NHS healthcare in the UK.

You can have free NHS healthcare in the same way as an ordinary resident if you:

- are a refugee, seeking asylum or a victim of modern slavery or human trafficking
- have paid the immigration health surcharge.

Other visitors may have to pay for NHS healthcare unless it is urgent.

For more information about healthcare for refugees and people seeking asylum see our 'Healthcare for refugees and people seeking asylum' fact sheet at [macmillan.org.uk/translations](https://www.macmillan.org.uk/translations)

How do I get a GP appointment?

To get a GP appointment, you need to register with a GP practice. You choose the GP practice and contact them to do this.

It is important to register with a GP practice. This is your main point of contact for healthcare services. The practice understands what services are available and how these work in your area. If you need tests or specialist services, the practice can arrange these appointments.

If you use another language

The NHS should offer:

- **A professional interpreter in the language you choose** - Interpreters translate everything your doctor says to you, and everything you want to say back. If you would like an interpreter, tell your GP practice or hospital as soon as possible. The NHS should always use professional interpreters, rather than your family or friends. This means your family can focus on being there to support you to make a decision. It also means there is less risk of getting important information wrong.
- **Translated health information** - Your healthcare team should give you written information about health and care services in a language and format that you understand.

These services are free in the NHS.

Cancer care in the UK

In the UK, cancer care is managed by specialist teams of healthcare professionals. If you are having cancer treatment, you are not likely to meet everyone in the team. But the different healthcare professionals are all there to help plan the care you need.

You should have a main contact person in your healthcare team. They may be called your key worker and they are usually a specialist nurse. You will be given their name and contact details. If you have questions or need advice, they can help.

The team is based at a hospital. They provide care for people in hospital and at outpatient clinics.

You usually have regular appointments with 1 or 2 people from the team who are responsible for your care. Who you meet may depend on the type of treatment you need.

For example, you may meet some of the following people:

- **Surgeon** – a doctor who does operations (surgery).
- **Oncologist** – a doctor who treats people who have cancer.
- **Haematologist** – a doctor who diagnoses and treats blood disorders and cancers.
- **Radiographer** – someone who plans and gives radiotherapy, and supports people during radiotherapy treatment.
- **Clinical nurse specialist (CNS)** – a nurse who gives information about cancer, and support during treatment.

You will often also have help from other services. This can depend on what support you need at different times. For example, if cancer causes walking (mobility) problems, your GP, cancer doctor or specialist nurse may refer you to a physiotherapist. This is someone who gives advice about exercise and mobility. Or, if you have cancer that can be treated but not cured, they may refer you to a palliative care team for more support. Palliative care teams help with symptom control and end-of-life care.

We have more information about cancer care in your language in our fact sheet ‘If you are diagnosed with cancer’. Visit [macmillan.org.uk/translations](https://www.macmillan.org.uk/translations)

Your rights as an NHS patient in the UK

Being treated for cancer can be overwhelming and confusing. It can help to understand what you can expect from your cancer care and NHS staff.

The NHS should be available fairly and equally to everyone. If the treatment you need is not available in your area of the UK, the NHS may arrange for you to have it elsewhere. You should not be treated unfairly or less well because of your:

- age
- disability
- sex
- sexual orientation
- gender reassignment
- marriage or civil partnership
- pregnancy
- race
- religion or belief.

NHS care should be right for each person

Your NHS healthcare team should offer you care, support and information that meets your needs. The team should consider what is important to you, for example your:

- preferences
- culture
- beliefs
- values.

Healthcare professionals should treat you as an individual and respect your privacy and dignity. This may be as simple as asking what name you want to be called. It also means giving you privacy during physical examinations. If you find a situation embarrassing or distressing, tell the doctor or nurse so they can help to make things more comfortable for you.

Your team should involve you in planning and making decisions about your healthcare. They should give you the information and support you need to do this. You have the right to accept or refuse treatment that is offered to you.

Your team should communicate with you in the way that is right for you. You should be given the information you need in a way that you can access and understand. For example:

- **information in a language you understand**
- **Information in a format that you need** - this might mean in audio, Braille, easy read, large print, email, or text
- **support to help you and your team communicate** - this could be an interpreter for British Sign Language (BSL) or another language, or making things easy if you have additional needs. This might include relying on lip reading, using a hearing aid, or needing a low stimulus environment.

NHS care should be as safe and effective as possible

Your NHS healthcare team plans your treatment carefully. The people who give you treatment should have the right skills and training. The place you are cared for should be safe and suitable.

NHS care should be given at the right time

The NHS aims to give treatment within certain timeframes. They aim to assess, diagnose and treat people with cancer or suspected cancer as quickly as possible.

The NHS should keep information about you safe

The NHS collects and saves information about you in your medical or health record. They use this information to give you safe and effective care.

The NHS has strict rules to ensure they keep your information safe, secure and confidential. You can ask for any information the NHS has about you.

Helping your team understand your culture or background

To give you the best care and treatment, your healthcare team should:

- try to understand anything that might affect your decisions about your treatment and care
- make sure you are not disadvantaged, whatever your ethnicity or culture
- make sure that your culture or language do not prevent good communication and understanding between you and your cancer team.

There may be things to do with your culture or background that affect how you feel about your treatment or care.

Sometimes we make assumptions about other people based on what we think we know about them. These ideas or biases can stop us from hearing what the other person really thinks or wants. For example, a healthcare professional may assume you want to be treated in a certain way based on what they think your religion is. These ideas or biases can stop them from understanding what you really think or want.

If your healthcare team are not considering your needs, you can do the following:

- Talk to someone from your team, if it feels safe and comfortable to do so. Sometimes they may not realise that there is a problem. Giving feedback about this may help your team make things right.
- Explain what is happening to someone you trust. You may get support from someone close to you or a healthcare professional you know well. Or you may want to talk to people in a cancer support group or our Online Community. Sometimes it is helpful to talk to people who understand or are in a similar situation.
- Give feedback or make a complaint. If you do not want to be identified, you can give feedback and complaints without giving your name.

Questions about cancer treatment

Can I choose where I have cancer treatment?

You can make choices about where you go for NHS and private healthcare, and which services you use or are referred to. But cancer treatments may only be available at certain hospitals.

The options you can choose from may be different in each area of the UK. They may also depend on how NHS funding works in that area. Your GP, cancer doctor or nurse can give you more information about this.

If you ask to be referred to a specific hospital or cancer specialist, this may affect how long you wait for an appointment. You may wait longer for an appointment with a specialist or to start cancer treatment.

Can I choose what cancer treatment I have?

Decisions about your cancer treatment are made together with your healthcare team. They will not give you a treatment unless you agree to it. This is called giving your consent.

Your team will offer the treatments it thinks are best in your situation. This means the most effective and least harmful treatments available.

If you disagree with the treatment plan you are offered, tell your healthcare team why this is. Ask your healthcare team to explain again why you have been offered these treatments.

Treatment decisions are often complex and based on several factors, including other medical conditions you may have. It is important for you and your healthcare team to understand all these factors. Talking this through carefully and clearly may help you and your healthcare team find a treatment plan that works for you.

If you are not able to make decisions about your treatment, or do not want to, the team should involve someone close to you. This might be members of your family or friends.

Can I get a second opinion?

A second opinion means asking a different GP or cancer doctor whether they agree with your diagnosis or treatment. A diagnosis means finding out if you have an illness or not. A second opinion usually involves going to a different hospital or GP surgery. It is important to think about the possible benefits and disadvantages of getting a second opinion. Talk to your team about how it might affect your wellbeing.

You can ask your cancer doctor to refer you for a second opinion. The NHS does not have to provide a second opinion. But you have the right to ask for one and most doctors will be happy to refer you.

Can I complain about my healthcare?

Many people are happy with the treatment and care they get from healthcare professionals. But sometimes mistakes happen, or things go wrong. If you are unhappy about the treatment you have received, you have the right to complain.

It is usually best to speak to the healthcare professional involved. But you can also speak to someone else in the healthcare team.

If you decide to make a formal complaint, find out about the complaints procedure. This is different in different areas of the UK. Ask your healthcare provider for a copy of the process. Or you can usually find information online.

Getting the right care and support for you

If you have cancer and do not speak English, you may be worried that this will affect your cancer treatment and care. But your healthcare team should offer you care, support and information that meets your needs.

We know that sometimes people may face extra challenges in getting the right support. For example, if you work or have a family it can be hard to find time to go to hospital appointments. You might also have worries about money and transport costs. All of this can be stressful and hard to cope with.

We also offer Macmillan Grants to people with cancer. These are one-off payments that can be used for things like hospital parking, travel costs, childcare or heating bills.

Our free support line **0808 808 00 00** can offer advice, in your language, about your situation. You can speak to nurses, financial guides, welfare rights advisers and work support advisers.

How Macmillan can help you

At Macmillan, we know how a cancer diagnosis can affect everything, and we are here to support you.

Macmillan Support Line

We have interpreters, so you can speak to us in your language. Just tell us, in English, the language you want to use. We can help with medical questions, give you information about financial support, or be there to listen if you need someone to talk to. The free, confidential phone line is open 7 days a week, 8am to 8pm. Call us on **0808 808 00 00**.

Macmillan website

Our website has lots of information in English about cancer. There is also more information in other languages at [macmillan.org.uk/translations](https://www.macmillan.org.uk/translations)

We can also arrange translations just for you. Email us at cancerinformationteam@macmillan.org.uk to tell us what you need.

Information centres

Our information and support centres are based in hospitals, libraries and mobile centres. Visit one to get the information you need and speak with someone face to face. Find your nearest centre at [macmillan.org.uk/informationcentres](https://www.macmillan.org.uk/informationcentres) or call us on **0808 808 00 00**.

Local support groups

At a support group, you can talk to other people affected by cancer. Find out about support groups in your area at [macmillan.org.uk/supportgroups](https://www.macmillan.org.uk/supportgroups) or call us on **0808 808 00 00**.

Macmillan Online Community

You can also talk to other people affected by cancer online at [macmillan.org.uk/community](https://www.macmillan.org.uk/community). You can access it at any time of day or night. You can share your experiences, ask questions, or just read through people's posts.

More information in your language

We have information in your language about these topics:

Coping with cancer

- Cancer and coronavirus
- Cancer care in the UK
- Claiming benefits when you have cancer
- Eating problems and cancer
- End of life
- Healthcare for refugees and people seeking asylum
- Healthy eating
- Help with costs when you have cancer
- If you are diagnosed with cancer
- LGBTQ+ people and cancer
- Sepsis and cancer

- Side effects of cancer treatment
- Tiredness (fatigue) and cancer

Types of cancer

- Breast cancer
- Cervical cancer
- Large bowel cancer
- Lung cancer
- Prostate cancer

Treatments

- Chemotherapy
- Radiotherapy
- Surgery

To see this information, go to [macmillan.org.uk/translations](https://www.macmillan.org.uk/translations)

References and thanks

This information has been written and edited by Macmillan Cancer Support's Cancer Information Development team. It has been translated into this language by a translation company.

The information included is based on our treatment decisions content available in English on our website.

This information has been reviewed by relevant experts and approved by members of Macmillan's Centre of Clinical Expertise.

Thanks also to the people affected by cancer who reviewed this information.

All our information is based on the best evidence available. For more information about the sources we use, please contact us at cancerinformationteam@macmillan.org.uk

Content reviewed: 2023 Next planned review: 2026

MAC19722_ **Polish**

We make every effort to ensure that the information we provide is accurate and up to date but it should not be relied upon as a substitute for specialist professional advice tailored to your situation. So far as is permitted by law, Macmillan does not accept liability in relation to the use of any information contained in this publication or third-party information or websites included or referred to in it.

We hope you find this information helpful. If you have any questions, we can give you information and support by telephone in your language. Our services are free. Just call us on **0808 808 00 00** (Monday-Friday, 9am to 8pm) and ask in English for your preferred language.

© Macmillan Cancer Support 2023. Registered charity in England and Wales (261017), Scotland (SC039907) and the Isle of Man (604). Also operating in Northern Ireland. Registered office 89 Albert Embankment, London SE1 7UQ.

